

Normalització, a debat

Del 25 d'agost al 5 de setembre, inclòs dins els cursos d'estiu, a Benidorm s'ha celebrat un cicle dedicat a la normalització lingüística, en el qual han participat distins especialistes, amb tesis oposades.

M. Garcia

Del 25 d'agost al 5 de setembre, Ciutat Patricia ha estat, una vegada més, la seu de l'annual edició dels Cursos Internacionals de Benidorm. Aquesta Universitat d'estiu —nascuda ara fa sis anys sota els auspicis de la Càtedra Rafael Altamira de la Universitat d'Alacant, amb el patrocini de l'Ajuntament de Benidorm i la Diputació Provincial d'Alacant— ha aplegat enguany, al seu si, un nombre de contingents d'especialistes i alumnes en les més diverses matèries. La present edició ha inclòs en la seua nòmina dotze cursos monogràfics, entre els quals caldria destacar: «Les noves tecnologies i la producció agrària», «Sindicalisme internacional», «La televisió sense fronteres», «La nova Llei de Bases de l'Administració Local i el seu desenrotllament en el marc autonòmic» o «Moviments per la Pau i el Mediterrani», per citar-ne alguns.

Cal afegir, per l'enorme interès despertat, a aquest mosaic de possibilitats, la incorporació, de fa tres anys, d'un cicle dedicat a la nostra cultura nacional. El coordinador d'aquest curs, **Rafael Alemany**, professor de Literatura Catalana a la Universitat d'Alacant, i director del Servei Tècnic de Normalització Lingüística de la mateixa Universitat, ens en fa una mica d'història.

«L'any 84 el director dels Cursos Internacionals d'Estiu, **Manuel Oliver Narbona**, m'encomanà l'organització d'un cicle sobre cultura valenciana, que aportariem com a novetat a l'edició d'aquell mateix any. La idea em semblà força suggestiva i, gustós, vaig acceptar l'encàrrec. Posats a definir els continguts concrets, entorn dels quals s'estructuraria el curs, vaig arribar a la conclusió que, per a començar, potser convenia més projectar un cicle de caràcter miscel·lani que d'un caire monogràfic; al cap i a la fi, es tractava d'un experiment novedós —sense precedents en les edicions anteriors dels Cursos Internacionals— i era millor no córrer el risc de la hipe-

respecialització. Des d'aquests pressupòsits, a poc a poc anà perfilant-se un curs on la matèria de tipus històric i social ocupava el lloc dominant. N'organitzàrem un que batejàrem amb el títol «La cultura valenciana ahir i avui», on comptàrem amb la presència de geògrafs, historiadors, sociòlegs, economistes... Volíem veure quina era la reacció del públic. I els senyals van ser bons i positius: per la resposta i la participació del públic i per l'interès patent. Recentment, ha estat publicat un volum on s'apleguen tots aquests materials».

«Això va provocar que, l'any següent, en féssim una segona edició. I a aquesta ja vam concedir caràcter monogràfic. Encara que el títol genèric era el mateix de l'any anterior, fou dedicat exclusivament a la literatura catalana al País Valencià. Amb tots aquests antecedents, és com arribem a l'edició de l'any 86. Enguany, ens plantejàrem les coses d'una manera diferent. Vam pensar que seria força interessant organitzar un curs que portàs com a títol «Els processos de Normalització Lingüística». Es tractava de dissenyar un curs, tot partint d'uns pressupòsits fonamentalment pràctics, sense voler entrar en grans teoritzacions sociolingüístiques. El que hem pretès ha estat donar una visió comparativa dels estats de la qüestió d'allò que diem «els processos de normalització lingüística. Hem pretès conèixer la realitat sociolingüística de cada país; convocar gent de les diferents nacionalitats. D'aquesta manera, hem dibuixat un curs que constava de deu conferències distribuïdes en cinc sessions, i cada sessió ha estat dedicada a una nacionalitat. La idea ha estat contrastar dues visions: La d'un representant institucional i la d'un representant no-institucional, de la filologia, de la Universitat, de les acadèmies...».

La sessió de dilluns va ser dedicada a la llengua més allunyada de la Romania, òbviament l'èuscar. Hi comptava amb la presència de **Mikel Zalbide**, cap del Servei d'Èuscar del Departament d'Educació del govern

Dalt, Vicent Pitarc i Rafael Lluís Ninyoles. Baix, a

basc, i de l'acadèmic de la llengua basca, **Enrique Knorr Borràs**. Tots dos aportaren una visió de l'estat de la qüestió incidint, sobretot, en els aspectes de la normalització.

El segon dia va correspondre als representants gallecs: la directora general de Política Lingüística de la Xunta de Galícia, **Paz Lamela** i **Rosario Álvarez Blanco**, membre de l'Institut da Lingua Galega, de la Universitat de Santiago, van exposar els guanys assolits pel gallec en els àmbits de l'ensenyament, l'administració pública i els mitjans de comunicació. Per al coordinador dels cursos «ha estat una llàstima no haver pogut comptar amb l'assistència d'un representant de les tesis lusistes, de la unitat lingüística galaico-portuguesa; perquè totes dues senyores són partidàries del secessionisme lingüístic. Però, organitzativament, no ha estat possible».

«La literatura al sud del País

Poesia, narrativa i assaig

Paral·lelament al seminari sobre «Els processos de Normalització Lingüística», s'han organitzat tres taules redones sobre «La literatura dels escriptors del Sud del País Valencià», en les modalitats de poesia, narrativa i assaig. En poesia han participat, Emili Rodríguez Bernabéu, Gaspar J. Urban i Lluís Alpera. En narrativa, Isabel Clara Simó, Miquel Martínez i Alfons Llorens. I en assaig, Josep Iborra, Antoni Seva i Rafael Alemany.

El moderador d'aquestes taules ha estat el professor Lluís Alpera —cap del Departament de Lingüística Valenciana de la Universi-

tat d'Alacant—. A parer del professor Alpera, «l'objectiu d'aquestes taules no ha estat voler descobrir o inventar una identitat de la literatura feta pels escriptors del Sud. El que preteníem era, d'una banda, que fessen una reflexió sobre la seua obra, tot intentant esbrinar aquells referents comuns —paisatge, temes, trets lingüístics, d'ambient...— que hi poguessen trobar. D'altra banda, s'ha volgut constatar com aquesta nòmina d'escriptors ha hagut d'emigrar, perquè el Sud no donava les condicions necessàries que permetessen desenvolupar una creació literària, assagística i crítica normals».

País Valencià. **Rafael Lluís Ninyoles**, cap del Departament d'Ús del Gabinet d'Ús i Ensenyament del Valencià de la Generalitat, insistí en la necessitat d'anar eixamplant els àmbits d'ús de l'idioma. Féu un breu repàs dels esforços dirigits pel govern valencià en la normalització de l'idioma a l'ensenyament i l'administració, i sobre els conflictes socials que tot procés normalitzador comporta.

La conferència de **Vicent Pitarch** es va desmarcar molt de la línia seguida pels ponents que l'havien precedit. Partia de la consideració que l'acció institucional no és suficient garantia perquè els processos de normalització lingüística es duguen a terme d'una manera seriosa. Va esbossar una proposta de programa d'acció cívica que es concretava en l'articulació de grups populars per a la normalització lingüística. Comissions de normalització lingüística que definia com a «... grup organitzats de ciutadanes i ciutadans que, a partir de la presa de consciència del perill de degradació permanent de la nostra llengua, assumen el compromís d'endegar un procés capaç de retornar la normalitat de l'idioma en els seus espais de convivència i treball».

En opinió del coordinador, **Rafael Alemany**, el balanç de la setmana ha estat, en conjunt, altament positiu. En primer lloc, perquè la gent no està

familiaritzada amb uns altres processos. «Això ens ha servit per veure que res no és fàcil». Una primera conclusió, per tant, és que els processos són complicats a tot arreu. «Hem constatat al llarg dels col·loquis d'aquesta setmana que els plans de normalització lingüística no són campanyes de planificació lingüística, exclusivament. Són processos llargs perquè impliquen un canvi de comportament social. Des del punt de vista jurídic-administratiu, la Constitució diu que cal preservar el patrimoni cultural que contenen totes les llengües de l'estat. Ara bé, la pràctica quotidiana —i aquí tenim un munt d'experiències concretes: de sentències del Tribunal Constitucional, de recursos com el de la Territorial de València...— ens ve a demostrar, d'una forma inequívoca, que l'estat, les institucions de l'estat, no senten com a seues, potser perquè no ho són, altres llengües que el castellà, malgrat les tímides concessions legals. Al meu entendre, en totes aquestes jornades ha estat curiosa i preocupant la nul·la presència de gent que treballa a les institucions locals. Com a exemple, puc citar el cas de l'Ajuntament de Benidorm, que compta amb una plaça de traductor que, ben bé, podria ser el futur embrió d'un tècnic de normalització lingüística. ¿Polítics? No cap, tampoc».

Les tres darreres sessions es van dedicar al català. **Aina Moll**, directora general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, i el sociòleg **Modest Reixach**, van explicar, des de posicions i plantejaments diferents, la situació del català en els àmbits de la vida pública de Catalunya.

Les Illes estigueren representades per **Joan López Casanovas**, conseller d'Educació del Consell Insular de Menorca, i per **Isidor Mari**, cap del Servei d'Assessorament Lingüístic de la Generalitat de Catalunya. L'eix de la seua intervenció fou la recentment aprovada Llei de Normalització Lingüística pel Parlament balear. Llei que propicia la creació de diversos consells i organismes, de coordinació i planificació de la política lingüística, de les tres nacionalitats que tenen el català com a llengua pròpia.

L'última sessió estigué dedicada al